

1904/240 7-8 oldal

Kispelem. 1. oldal

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: ...
Külföldre: ...

Felolvasó szerkesztő:
II. MÓRIZ PÁL.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN.
Piac-utca 47. és 48. szám.

Pusztulunk.

Perzselő, fullasztó lég nehezedik a magyar földre. Halálsejtelmet hord magában az alig-alig mozduló, porral telt, szennyes színű levegő. Nincs parányi fuvalom, amely frissítően lengné át a letarolt termőföldet, nincs parányi csillogó harmat, amely új erőt adna a kisárgult fűszálnak. Tövéen, száran szárad el minden, ami életet ad. Kétségbeesve, összevont szemöldökkel néz a gazda a messze láthatár felé, de csak sárgás szürkesség olvad össze mindenfelé a kiaszott földdel. Nem jön eső, de hiába is jönne már: temető ez a szegény ország; letarolva, összeesve minden talpalatnyi földje s dögletes pára árad ki az elhullott állatok tetemeiből.

Messze, nagyon messze óriási építmények lengnek a hullámozó vizen. Összeszorult tömeg, kiaszott, lesóványodott testtel, láztól és könnyektől csillogó szemekkel tekint vissza róluk az elhagyott s messzeségbe vesző édes anyaföldre. Az „Itt élned, halmód kell” belevész a víz zugásába s mennek százan, mennek ezren nap-nap után, itt hagyva az édes anyát, a dús gazdag magyar földet, amely mostoha lett hozzájuk.

Az elhagyott, összedőlő fészkek felett megszólal a dob, a temetés dobhangja; amott füstfelhők emelkednek a légbe s tanyák, otthonok, tüzhelyek pusztulnak el soha nem hallott számban és mennyiségben; emitt sötét felhők tornyosulnak s mindent összezuzó szélvihar után megered csepp eső nélkül a zuhogó, csattogó jégeső, hogy egyenlővé tegye a földdel mindazt, a mi élettelenül, szárazon a talajból még kiemelkedett; falvakban, városokban nap-nap után harangzugás hallatszik. A járvány szedi áldozatait s koporsó vándorol, egyik a másik után az örök pihenő helyre. Eljön még az éhínség is. Aki még el nem pusztult, el nem menekült, az éhhalál által pusztul el.

Megérkeztek a szomorú napok. Vajjon van-e valaki, aki gondolkodik a segítség, a mentés eszközeiről? Vajjon látják-e mindezt azok az urak, a kikre rá van bízva ennek a

szerencsétlen népnek egész sorsa, élete és halála?

Ugy kell lenni, hogy nem látják, hogy nincs segedelem, nincs menekülés.

Mig az egész ország sorvasztó betegsége terhe alatt nyög, mig millió kéz mered esdeklően segedelem után, addig sorsuknak, életüknek és haláluknak urai vakon futnak a fény és csillogás felé, vezérljük a nagyravágyás, fényűzésre és feltűnésre való törekvés, a hivalkodás s mig a népnél hiányzik a száraz kenyér is, ők milliókat dobznak ki ennek a nyomorult népnek reprezentálására, milliókat szórnak ki annak a földnek megvédelmezésére, amelyet lakói elhagynak s védelmezésére kényszerítik mindig nagyobb számban a lakóját annak a tüzhelynek, amelynek tüze kialudt s amelyből a dob őket kiüzte.

Gondoltak-e önök már valaha arra, hogy minden ember megtévedhet? Jutott-e már eszükbe az, hogy hány politikai nagyság változtatta már meg elveit, mert azokat károsnak ismerte fel? Olvasták-e a történelemben azt, hogy hányszor dőltek romba milliókat elpusztító károk után olyan rendszerek, amelyeket feltétlenül boldogítóknak gondoltak csalhatatlan, jóhiszemű emberek?

S amikor ennek a boldogtalan országnak mostani kétségbeesett helyzetét látjuk, jut-e eszükbe a legnagyobb magyarnak azon, minden nemzeti politikának sarkkövet képező irányelve, hogy első az anyagi jólét s csak azután jöhetnek mindazon kényelmi vagy fényűzési berendezések, amelyek a megszerzett és biztosított vagyon tetesztősebb élvezését teszik lehetővé.

Tegyék önök félre pillanatra azt az odadobott régi frázist, hogy éppen az ellenzékiek vannak ezzel ellentétben s vizsgálják meg önönmagukat tárgyilagosan, vajjon nem-e ugyanazt teszik-e?

Ha azután mindent átgondoltak s annak dacára is fentartják nézetüket és meggyőződésüket, — ha biztosak abban, hogy önök csalhatatlanok, hogy politikájuk az egyedül üdvözítő, hogy az ország nem hogy gazdagodik foly-

tonosan, de ki van zárva az is, hogy más irány és gazdasági berendezkedés mellett jobb sorsba jutott volna, ha kétségbevonhatatlan az, hogy az önök politikája a gazdaságos, a takarékos és elővigyázatos, a Széchenyi elméletnek megfelelő s az ellenzéké az álmokkal teljes, a vakmerő, a sötétségbeugró, — ha csalhatatlan az a hitük, hogy az új taraczkokkal ezt a földet a magyar nép számára biztosítják évszázadokra, — akkor meghajlunk, akkor nem nevezzük önöket vakoknak, — akkor haladjanak csak tovább ezt a népet boldogsághoz vezérlő utjaikon.

Ha azonban csak a legcsekélyebb kétely is szállja meg lelküket, akkor forduljanak vissza, amíg nem késő, mert pusztulunk és veszünk nem egyenként, de százanként, ezerszámra.

Dr. Thury László.

Nemzetiségi politikánk.

V.

Előző cikkünkben megmondottuk, hogy a törvényjavaslatra nem sokat adunk, a) mert az elemi iskolában magyarul tanulni nem lehet; b) mert a tanuló szelleme ezután is marad a régi; c) mert ezzel sem érjük el, hogy az országban többet járó kelő művelt osztály tudjon magyarul, holott ez volna a helyes cél, nem az, hogy ezek is tudjanak valamit és a falu határát egész életében alig túlépő paraszt nép is. A paraszt nép nem jön hozzánk se kapálni-kaszálni, se földet venni, a magyar nyelv nélkül meg — boldogulhat otthon. Az igaz, hogy a hivatalok nyelve magyar, de a hivatalnok ezután sem fog beszélni velők magyarul a határozatokat meg a mi paraszt népünk sem érti meg, olyannyira magyarul vannak stylizálva.

Az azonban ennek a törvényjavaslatnak nem is az a célja, hogy valami helyest, jól alkosson, hanem az, hogy a Tisza-kormányra, mint eredményre hivatkozhassék mi előttünk. Ezt mutatja az, hogy nem a szeg letjere ü. De ezt mutatja az a nagy árma, amivel készül. A miniszter először összegyűjtötte a tanfelügyelőket. Ez meg a múlt oszón volt. Minthogy azonban egyik-másik nyíltan megmondta a miniszternek, hogy a törvényjavaslat nem jó alapjától kezdve, mert csak izgalmat szul eredmény nélkül, a miniszter sietett kijelenteni, hogy a tanfelügyelőket nem azért hívta össze, hogy a javaslata felett határozzanak (értsd: hogy véleményüket nyíltan megmondják), hanem hogy meghallgassa őket (értsd: hanem hogy a tanfelügyelők magasztalják a minisztert, az

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

Sirolin

tüdőbetegeknél, légzőszervek hurutos bajainál, idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban áttegenként 4.- kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg aiant céggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

ujságok meg azt szélnek röptették, mint szakember dicséretét), és azt csinálja, a mit ő (t. i. a miniszter) jónak lát (értsd, hogy a javaslat változtatás nélkül maradjon.) Nemrégiben politikuskokat, egyháziakat hívott össze a miniszterium. Azokat is kegyesen meghallgatta a miniszter és a hallottakat ad akta tette. Legközelebb meg a tanítókat gyűjtötte össze. De úgy látszik, ezek se dicsérték eléggé a minisztert. A mit neki mondtak, az is ad akta tételt.

Iteletünket megerősíti az is, hogy mint emlékezhetünk, egy alkalommal kijelentette maga a miniszter, hogy az kevés, a mi a törvényjavaslatban van, de bár szeretné, ez időszerűt többet nem tehet, viszont a szebeni olah érsek kihallgatásakor — legalább ezt így beszéltek — azt mondotta a miniszter, hogy ő nem akart annyira menni, mint a törvényjavaslat, de sokszor nem az történik, a mit ő akar, így van ezzel a törvényjavaslatnál is. Nem voltak jelen az audienzián az bizonyos, de hogy ezt beszéltek az is bizonyos. És ennek megtörténte nem alaptalan feltevés. Clopy után a Tisza miniszteriumnak kell valami, amire hivatkozhatassék előttünk, de a nemzetiségeknek azt kell mondaniok, hogy ez több mint, a mit a miniszter akar (ebből értsd: a végrehajtásnál majd lehet segíteni a nemzetiségeknek). Hogy ez csak amolyan vakulj magyar törvényjavaslat, mutatja az is, hogy a szászok, a kik kiléptek a hely névmagyarosítás idejében, most nem is gondolnak a kilépésre.

De erre a törvényjavaslatra a kormány gondolkodás módja szerint szükség van azért is, mert eddig van egy törvény, melynek végrehajtását a nemzetiségek sürgetik hiába, így lesz egy másik, melynek végrehajtását a magyarok fogják hiába sürgetni. Ez lesz a paritás, nem ugyan Ausztriával, de nemzetiségeinkkel szemben. És a kormány erre a törvényjavaslatra, mint érdemre hivatkozva, megszavaztatja a rengeteg katonai kiadást, az idén, később pedig fogja majd ígérni a szigorú, szigorubb és legszigorubb végrehajtását. Akkor ezért fizet a magyar Ausztriának — már t. i. a meddig tud. Ha nem tud, mehet Fiuméből állami asszisztálás mellett, Amerikába. Hogy azonban a nemzetiségeket biztosítja magának a parlamentben, de meg hogy mindig lehessen ígérni a szigorú, szigorubb és legszigorubb végrehajtást, nem fogja végrehajtani sem enyhén, sem szigorun.

Országgyűlés.

[Budapest, 1904. augusztus hó 11-én.]

Eredeti tudósításunk.

Kapuzárás előtt állunk. A képviselőház ma tartotta utolsó érdemleges ülést, aztán megkezdte nagy szünetét október hónap elejéig. Főként sokan vannak jelen.

Elnök: Feilitzsch Arthur báró, majd Perczel Dezső. A kormány részéről itt vannak: **Tisza** István gróf, **Khuen Hédervár** Karoly, **Plósz Sándor** és **Tallian** Béla. A jegyzőkönyv hitelesítése után az 1904. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot harmadszor való olvasásában elfogadták. (Viharos ejjenzes a jobboldalon.)

Ugyancsak harmadszor való olvasásba fogadtak el a Nemzeti színház átalakítási költségeiről és a szegénysorsu tudóbeteg szanatoriuma részére engedélyezett nyerevény kölcsönről szóló törvényjavaslatokat. A mentelmi bizottság jelentésére került a sor **Győrffy Gyula** mentelmi ügyében. Az ügy előzménye ez. **Győrffy Gyula** mandátuma összeférhetlenné vált, a mire **Győrffy Gyula** lemondott, de újra képviselővé választotta magát. Az összeférhetlenségi bizottság újra felvette ellene az eljárást, a miben **Győrffy** mentelmének sérelmét látta. A mentelmi bizottság nem látja azonban mentelmi jogá-

nak megsértését és jelentése minap került napirendre. Az ülés végén az ügyet elnapolták tegnap, azonban a mai napon újra napirendre tűzték.

Eötvös Karoly nem fogadja el a bizottság javaslatát és elmondja az ügynek előzményeit. Az ő felfogása szerint **Győrffy** lemondott mandátumáról, ennél fogva a régi mandátum alapján főnálló összeférhetlenség meg kell, hogy szűnjék. A kisebbségi vélemény is így szól, a benyújtók azonban nincsenek jelen. Indítványozza tehát, vegye le a ház napirendről az ügyet, mindaddigra, a míg kisebbségi vélemény valamelyik aláírója itt lesz, hogy véleményét megindokolja.

Az interpellációs válaszokra került a sor.

Tallian Béla miniszter felel **Pozsgay** Miklósnak a takarmányműveknek az országból való kivitele tárgyában. A szállítási kedvezményre már válaszolt és azt mondta, hogy e részben a legmesszebb menő intézkedéseket tett a kormány. A mi a kiviteli tilalmat illet, erre nézve ma rendelet jelent meg a hivatalos lapban, a mely szerint az osztrák és magyar vámterületről tilos takarmányt exportálni. Arra kéri a gazdaközöniséget, hogy takarékosan bánjon a takarmánnyal és akkor a nagyobb veszedelemnek elejét vesszük. Kéri a választ tudomásul vételét. (Helyeslés a jobboldalon.)

A Ház a választ tudomásul vette.

Tisza válaszait tudomásul veszik.

Tisza István gróf miniszterelnök válaszol **Nosz Gyula** interpellációjára a Szepesség hanyatlása tárgyában és azt mondja, hogy a kormány a Szepesség érdekét szíven viseli; a közigazgatási bajokon majd a közigazgatási törvény reformje alkalmából segít.

A Ház a választ tudomásul veszi.

Tisza István válaszol **Rákosi** interpellációjára az operában előadott **Wagner**-ciklus tárgyában. A ciklus már rég letelt, mindazáltal az a véleménye, hogy az operában minden válfaju zenét kell kultiválni. Ez minden ilyen nagyobb intézet törekedése. Nézzük Páris, a hol valóságos **Wagner**-láz tört ki, a mit senki sem hitt volna.

Eötvös Karoly: Azok nem germanizálhatnak.

Tisza István gróf: A műzene nemzetközi természetű és az opera csak akkor tölti be hivatását, ha minden fajú zenét kultivál. Tiszára magyar művészeket alkalmazni egyszerű okból nem lehet. Nem lehet azért, mert nincsenek. Kéri a választ tudomásul vételét.

Rákosi Viktor nem veszi tudomásul a választ. Sajnálja, hogy **Tisza** csak mint maganember szereti a magyar muzsikát, mert a magyar zenekultuszra nem elég, ha a miniszterelnök a Gerbeaud ba néhány magyar notát muzsikáltat a cigánnyal a fülebe. Ugy látja, hogy a miniszterelnök zenei politikája olyan, mint mas politikája és ezért nem veszi tudomásul a választ.

Eötvös Karoly közbeszólását magyarra és nekiront újra a zeneakadémiának, ahol Europa számára magyar pénzen nevelünk nemet zenészeket.

A Ház a választ tudomásul vette.

Tisza István felel **Gabányi** Miklósnak az Ujpesten napirenden levő rendőri brutálítások miatt. Konstatálja, hogy ilyen brutálítások nem történtek, ennél fogva nem is intézkedhetett.

A ház a választ tudomásul vette.

Tisza István felel **Barta** Ferencnek a vaskolu főszolgahírsághoz tartozó lunkai közjegyző, **Drágán** József visszaélései tárgyában. Az ügy most a belügyminiszternél van. Tanulmányozta és arra a meggyőződésre jutott, hogy az egyik tényközlésére pótlás szükséges; ezért az iratokat visszaküldte. Reméli, hogy mihamarabb teljesen befejeződik az ügy.

A ház a választ tudomásul vette.

Tisza válaszol **Szluha** Istvánnak a Duföldváron türethetlenné vált közigazgatási állapotokról és megvédi a nagyközségeket ilyen vádak ellen.

A Ház a választ tudomásul vette.

Tisza felel **Ráth** Endrének a tolonczszabályzat helyes alkalmazása céljából konkrét esetből kifolyóan. Akkor nyomban intézkedett és igéri, hogy a tolonczszabályzat hiányosságait pótolni fogja.

A ház a választ tudomásul veszi.

Tisza felel **Vlád** Aurélnak Arad megye törvényhatósági bizottságának 1903. november 5-én tartott közgyűlésén hozott 1097/1903. sz. szervezeti szabályrendelete tárgyában. Nem látja indokoltnak, hogy az ügybe beavatkozzék, ha maga a törvényhatóság nem intézkedik a választókerületek újra beosztása tárgyában.

A ház tudomásul veszi.

Tisza felel **Szederkényinek** a tapolczai választókerületben felmerült panaszok tárgyában. Ilyen panaszt nem kapott és azért nem is intézkedhetett az orvoslás dolgában.

A ház a választ tudomásul vette.

Tisza felel **Lengyel** Zoltánnak a nagykárolyi választás ügyében. Kijelenti, hogy a közigazgatási hatóságok nem intervenáltak Károlyi érdekében, utasította azonban a főszolgabíró, hogy olyan szempontból tagadja meg a népgyűlések tudomásul vételét, hogy a rendről gondoskodni nem tud.

A ház tudomásul veszi.

Tisza felel **Rákosi**nak a kolozsvári nemzeti színház építésében. Az okokat már elmondotta tavasszal. A megbírást már kiadta, kijelenti azonban, hogy ez nem bizalmatlanság a hazai művészet iránt. Kikötötte, hogy minden a színházhoz szükséges anyag belföldi legyen.

Rákosi Viktor nem veszi tudomásul a választ, mert a színházat magyar építő is jól megalkotta volna, de a ház tudomásul vette.

Ezzel a napirend kimerült.

Tisza István tett előterjesztést a további teendőkre. A kormány nem kívánja a már elkészült ügyeket tovább tárgyalatni és azért azt indítványozza, *napolja el magát a ház október hó 10-ig.*

A ház ehhez hozzájárul.

Polónyi Géza sürgős interpellációt terjeszt elő az ozsdorai határrendezésről.

Tisza István gróf miniszterelnök: Mindenesetre intézkedni fog, hogy a konkrét esetben eljárjon, egyebekben a magyar-román határkérdéseket a román kormányval a kölcsönös méltányosság alapján óhajtja intézni.

Polónyi Géza arra hívja fel a miniszterelnök figyelmét, hogy a román határkérdés nincs még elintézve.

Tisza István gróf miniszterelnök: A román-magyar határ dolgában nincs vitás pont.

A jegyzőkönyv hitelesítésével és az elnök elttetésével az ülés véget ért.

Varmegyénk és közelvidéke.

Magyargyűlő oláhok.

Harc az oláh tutajosokkal.

Tiszapolgáron e hó 8-án három maroszigeti tutajos oláh a Tiszán fát szállított Paikonyára. Munkájuk elvégzése után a kocsmába tértek, a hol a keltetésnél, többet öntöttek a garatra. Majd mámoros fővel a Tisza parton csupán kedvtelésből a csolnak lejárásához vezető ut sorompóját kitördelték s a fadarabokat a vízbe vetették. S talán a többi sorompó is hasonló sorsra jutott volna ha ezen különös kedvtelési vágyuknak **Czaga** Lajos parasztember, ki éppen arra vette útját, végét nem veti. Meglehető kemény

szavakkal megdorgálva őket, követelte a sorompó visszahelyezését.

Több nem kellett ő kelmeéknek. Czaga uramat „bitang”, „zsvány”, „kutya magyar” stb. efféle diszes jelzőkkel felruházva, botjakkal megtámadták, miért is Czaga uram látva ezen harcias viselkedésüket, jónak látta az ellillanást, futásnak eredt s a közelben lévő kenderben keresett biztos menhelyet. Midőn a felbőszült oláhok Czagát szem elől tévesztették, boszujok tüzét a parton álló Czaga József révészen oltották ki, akit minden szó nélkül, a fentebb említett diszjelzők ismétlésével agyba-főbe verték ugyannyira, hogy az véres fővel, eszméletlenül összerogyott. A segélykiáltásokra a tiszparti lakók meglehetősen felfegyverkezve, segítségül jöttek. Látván az oláhok, hogy ennek fele sem tréfa, menekülni igyekeztek.

Az egyik a magas töltésről a vízbe esett, míg a másik kettő a töltésen lecsuszva szintén a Tiszába rontott, hogy a tulsó partra átkeljenek. De a felbőszült nép sem volt rest csolnakba ülni, s utánuk evezni. Éppen a víz közepén érték utól az uszásban teljesen kimerült oláhokat s ha ideje korán oda nem érnek, az egyik ott lelte halálát. Majd csuron vizesen csolnakba emelték őket s Tisza Polgárra kísérték, ahol a további eljárás végett a csendőrségnek átadták. A súlyosan megsebesült Czaga Lajos révészt gyógykezelés végett szintén Tisza-Polgárra vitték.

Allatkiállítás. A hajdúvármegyei gazdasági egyesület elhatározta, hogy Hajdúhadházon jutalomdíjjal egybekötött szarvasmarha, Püspökladányban pedig lókiállítást rendez szeptember hó második felében.

Tűs Hajdunánáson. Idősb Csohány Antal tanyáján az egyik munkás vigyázatlanságából tűz keletkezett, t. i. pipára gyújtott és az égő gyutat eldobta és a szalma tüzet fogott, éppen csepeltek, a cséplő gép is a tűz martaléka lett. Az össze halmozott rakomány is mind elégett. A kár körülbelül 7000—8000 korona.

Hajdúvármegyei gazdák figyelmébe.

Az ország tulnyomó részében mutatkozó rendkívül nagymérvű takarmányhiányra való tekintettel, a kereskedelemügyi magyar kir. miniszter ur indokoltan látván, hogy a gazdasági czélokra szállítandó szűk takarmány, valamint az erőtakarmányoknak vasuton való hozzáfala ideiglenes jellegű különleges viteldij kedvezmény engedélyezésével megkönnyítessék, a m. kir. államvasutak igazgatóságának adott utasítás útján intézkedett, hogy magyarországi állomásokról az ország határáról legalább 50. kilométerre fekvő magyarországi vasuti állomásokra szállítandó, állattenyésztéssel foglalkozó gazdák részére, illetve mezőgazdasági czélokra rendelt, s az illető rendeltetési állomáson tényleg leadandó, és onnan tengelyen elfuvaroztatandó széna, szalma, szecská; továbbá a következő eső takarmányok, u. m. tengeri, bükköny, gabonaszalma (konkolyozó hulladék) korpa, olaj, pogácsa, árpadara, kukoriczadara és malomkonkoly után a szállítási díjnak koci és fuvarlevelelőként legalább 10000 kgrammért való fizetése mellett a m. k. államvasutak összes vonalain és a Pécs-barcsi vasuton kivételével kedvezményes díjszabások alkalmaztassanak. Ez a kedvezmény f. évi aug. hó 1-től visszavonásig, de egyelőre legkésőbb a folyó év végéig érvényes. Felszólította a kereskedelemügyi miniszter ur a többi hazai vasutak igazgatóságait is — ide nem értve a helyi érdekű vasutakat — a kérdéses küldeményekre saját vonalaikat illetőleg megfelelő díjkedvezményt engedélyezzenek; s a déli vaspálya társaság a kedvezményt már meg is adta. Midőn a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak fenti rendelkezését az

érdekelte gazdaközönségnek tudomására hozom, egyidejűleg azt is tudatom, hogy fenti nevezett küldeményeknek a jelzett kedvezményes szállítására feljogosító igazolványok a vármegyei gazdasági egyesület titkáráról (Debreczen, vármegyeház) kérendők. Dr. Czegléd Mihály gazdasági egyesületi alelnök.

Tettenért betörő. Érdekes betörésről ad hírt diószegi levelezőnk, amely kedden éjjel történt ott Deutsch fűszerkereskedésében. Az üzlet tulajdonosa Deutsch Dávid lakodalomra volt hivatalos. El is ment és vigan mulatott egész tizenkét óráig. Nyugodt volt, mert a házat felesége és a kereskedő segéd Herman Izrael őrizte. Mula tozását úgy tizenkétóra után a felesége zavarta meg, aki lelkendezve sugta a fülébe.

— Gyere haza rögtön, mert a segéd kirabolta a kasszát.

Történt pedig az eset úgy, hogy Deutschné tizenkét órákor felébredt, valami zörgést hallott az üzletben. Kiment az udvarra s benézett a bolt ajtaján. Megdöbbenve látta, hogy az üzlet pénzszekrényét Herman Izrael a segéd felfeszítette s buzgalommal válogatja ki az öt és tízfiorintosokat, — de az aranyokat sem veti meg. Hirtelen az az ötlete támadt, hogy elszaladt a férjéért és leleplezi a tolvajt. Deutsch, ki nek a felesége előadta az esetet, hirtelen ott hagyta a lakodalmat és csendőrről tért haza a lakására. Mikor a háza elé ért, Hermann Izrael még javában fosztogatta a pénzszekrényt. A belépő csendőr hirtelen rá rivált:

— Mit keres itt?

— Gyufát keresek — volt a válasz.

— Hiszen ég a gyertyája — szölt rá ismét a csendőr.

Erre már Hermann Izrael sem tudott mit mondani. Engedte, hogy elszedjék tőle a zsebébe berakott több száz korona bankjegyet és aranyat. Azután nyugodtan követte a csendőroket, akik a székellyhidi járásbíró-ság fogházába szállították be.

Olvasóink rovata.

Hazafiatlanság-e a cionizmus?

A „Debreczeni Független Újság” szerdai számában a „Czionizmus kudarca Nagyváradon” cím alatt czikk jelent meg, mely a czionizmust Dr. Fodor Gyula újság közleménye és Fehér Dezsőnek a gyűlésen elhangzott beszéde alapján hazafiatlanságnak bélyegzi.

Előrebocsájtom, hogy e mozgalom iránt ez a czikk költötte fel az érdeklődésemet. Figyelmesen és többször elolvastam, különösen a Fehér beszédét, figyelmesen azért kivált, mert a beszéd a következő címmel jelent meg: *Hogy érez a magyar zsidó?* De akárhányszor elolvastam, nem találtam meg benne a czionizmus hazafiatlanságát és nem találtam meg benne az igazi értesemet. Fehér ugyanis azt mondja, hogy a czionizmus olyan fantasmagoria, a mely ellen sikra kell szállani minden hazafias zsidónak, mert olyan helyet akar alapítani, mely a magyar világon kívül is a mienk volna. De azt, hogy ez a vágy, vagy a vágynak akár a megtestesülése is mi ártalmára volna a hazának, nem mondja meg. Azt mondja továbbá, hogy az ellenkezésének nem is ez az oka, hanem, mert attól fél, hogy az antiszemitáknak fegyvert ad e mozgalom a kezébe, a melylyel megrázalmazhatnak, hogy idegeneknek tartjuk magunkat e hazában.

Nem a hazát félti tehát Fehér a cionizmustól, hanem a jó sorban levő magyar zsidóság — megengedem — jól felfogott érdekeit. Fehér ur is elősmeri tehát, hogy a cionizmus a hazának mit sem árt, a hazafiatlanságnak tehát hozzá semmi köze: haza-

fiatlanságnak csak olyan eljárás vagy vágyakat tarthatunk, melyek a hazának ártalmára lehetnek. A haza a mi édes anyánk, a kit mindenek felett szeretünk. És az olyan jó anyát, mint a mi édes magyar hazánk szeretni sem nem nehéz, sem nem érdem. Ezt a szeretetet egyetlen magyar zsidónak sem kell Fehértől tanulnia. De ez a mi anyánk iránt való legodaválóbb ragaszkodásunk vajjon miért tiltaná, hogy szegény sortüldözött, elárvult hazájukból kikerkegetett, embertársainkat, ha már nem akarjuk elősmeri atyáinkfiainak és testvéreinknek, ne szeressük, ne sajnáljuk és ne igyekezzünk keresni módot, melylyel sorsukon javítani lehet?

De atyáinkfiái és testvéreink, azzá avatta őket közös hitünk, közös reményünk, hogy eljö az ideje, hogy mindentűt a földön elősmerik a zsidó és más ember emberi méltóságát és végre a sok ezer éves közös szenvedés után azt kívánja é vajjon a mi édes hazánk, a hol nekünk már megvirradt, hogy megtagadjuk amazokat, a kik ép oly nehezen várják a virradást, amely azonban anynyira késik, hogy meg se engedik nekik, hogy őket ott érje. Hiszen ők a szegények szintén jó hazafiak, maga Fehér írja, hogy a kiüldözött román zsidónak az fáj legjobban, hogy nem mehetnek vissza hazájukba. Hasonlóan éreznek bizonyosan az orosz zsidók is, megmutatták az ő mostoha anyjuk mostani nehéz helyzetében is.

De ha nem kellene? És ha nem kellene máshol sem? Mikor a román zsidók itt keresztül utaztak, csendőroket vigyáztak, hogy ki ne szálljanak. Hiába érzem sértve az emberszeretetemet a hazafiatlanságom erősebb s azt mondja, jól tették: a haza nem elég erős a befogadásukra.

Oththon nem kellene, idegenben nincsen számukra hely. Mitévők legyenek hát?

Nem indokolatlan tehát, hogy jó emberek, a kiknek a jó sors — et nihil alia — jó hazát adott jó módjukban sem tagadják meg a szülőföldükkel való atyafiságukat, könnyörületesek a szenvedők iránt és keresik a helyet, a hol az üldözöttek menedéket találjanak, a hol maguknak nyugalmas otthont teremthetnek.

Hazafiatlanság volna ez, hazafiatlan vagyok-e, ha érdeklődöm, szánom a szerencsétlen finn nemzetet és kész volnék a javaikért akar háborút indítani a muszka ellen, ha rajtuk segítenek vele?

A cionizmus lehet phantasmagoria, de nem hazafiatlanság. Mi, magyar zsidók tegyük a kötelességeinket, a hazához való ragaszkodást ne szólammokkal, hanem tettekkkel mutassuk meg és ne az antisemitáktól féljünk, hanem Fehér Dezső és a Fodor Gyula barátságától.

Dr. Brunner Lajos.

Mi az újság?

Szerencsétlenül járt hegymászó. Salzburgban Bader Frigyes nevű brémai orvos a salzburgi alpesekről Krimme közelében lezuhant és borzalmas sérüléseket szenvedett, melyek következtében meghalt.

Az elzúlt osztrák báró. Kölnben a törvényszék hathónapi-fogházra ítélte báró Wagenheimt, igen előkelő bécsi család tagját. A teljesen elzúlott báró valami kölni roszbirú leánynak házasságot ígért és kicsalta 700 korona vagyonkáját. Csakis ez volt a czélja, mert nyomban odébb állt a pénzzel. A leány feljelentette.

Négy lábú osirke. Szegeden az alsótanya népe olyan természeti csodákban gyönyörködik, a minőt csak a vásáros komédiában és ilyen helyeken is csak spiri-

tuszban láthat, de nem elevenen. Ez a természeti csoda nem egyéb, mint Gáspár Dezső tanyai tanító négy lábú csirkéje. E bámulatra méltó ritkaság rendes körülmények között, tojásból jött a világra. Észre sem vették, hogy neki magának két csirkére való lába van, csak akkor tapasztalták rajta ezt a ritkaságot, mikor a többiek között szaladgálni kezdett a kása-szem után. A két rendellenes láb a szárnyak mögött, a háton fejlődött ki. A kis jószágot cseppet se bántja ez a láb bőség s a többiek sem haraguznak vagy irigykednek rá e miatt. És a nép jó megy a kis állat csodájára.

Nyolczvanmillió kártérítés. Eynyire perelték Chikágó városát a leégett Iroquois-színház katasztrófájából kifolyólag. Egész Amerikában képzeltető érdeklődéssel néztek az első tárgyalás elé, mert ennek kimenetelétől függött ugyszólván az összes pörök eredménye. Az első kártérítési ügyet pár nappal ezelőtt tárgyalták s mint New-Yorkból jelentik, elutasították. A pert egy szerencsésen megmenekült nő indította meg a város ellen 15000 dollár erejéig azon a czímen, hogy menekülése közben súlyos zuzódásokat szenvedett. Azzal érvelt, hogy a városi közegek ellenőrzésének hiányos volta okozta a katasztrófát, már pedig közege hibájáért a város felelős annál is inkább, mert a törvényes óvintézkedéseket sem tették meg a színházban. A bíróság különösképen nem értett egyet a helyes okoskodással és elutasította keresetével az asszonyt.

Földrengés. Új Seelandban erős földrengés volt, különösen a sziget északi részében, szerdán délelőtt fél 11 óra táj.n. A földrengés oly erős volt, a milyen már évtizedek óta nem látogatta meg a szigetet. Igán sok ház bedőlt. A kereskedők és egyes családok tetemes károkat szenvedtek.

Feleséggyilkos rendőr.

Szeretőjével megölte a hitvesét.

Az emberi elvetemültség szörnyű példájáról értesít zentai levelezőnk. Az állatias ember szeretője segítségével megölte feleségét, hogy zavartalanul élhessen bűnös szenvedélyének.

Hétfőn hajnali három órakor Nagyszentesi Orbán városi rendőr, ki hajnali egy óráig szolgálatban volt, jelentést tett, hogy addig, míg ő a városban szolgálatot teljesített, házat kirabolták s nejét, a 35 éves Pető Máriát meggyilkolták. A csendőrség azonnal a tett színhelyére, Nagyszentesinek Halom utcái házához sietett. A belépő csendőrök elé rémes látvány tárult. Az összevissza hányt butordarabok közt a szoba közepén óriási vértócsában feküdt a meggyilkolt asszony. Testén két feltétlen halált okozó szurás volt, egyik a szívet szurta át közepén, másik a sziv és tüdő közt hatolt a testbe. Azonkívül balta ütések és rugások nyoma volt látható a holttesten.

Első pillanatban mindenki rablógyilkosságra gondolt, azonban Hoffmann, a rendkívül ügyes csendőrvezető több oly körülményt vett észre, melyek kizárták azt, hogy rablógyilkosság esete forog fenn. Nevezetesen a csendőr-őrvezető észrevette, hogy a tel-

jesen össze-visszahányt szobából mi sem hiányzik.

Az áldozat térje sem tudott számot adni arról, hogy valami hiányzik. A második gyanus körülmény pedig az volt, hogy a ház környékén tolvajoknak nyoma sem volt látható, az udvarban minden teljesen rendezett volt s a szomszédok sem vették észre, hogy hajnalban Nagyszentesiek házából árma vagy kutyaugatás hallatszott volna.

Ezek a tények Hoffmann őrvezetőben azt a gyanút keltették, hogy a gyilkosságot csakis valamelyik házbéli egyén követhette el. Így a gyanu első sorban a fejre irányult. Azonban a házban semmiféle eszközt sem találtak, melylyel a véres tettet elkövethették volna.

Az őrvezetőnek tudomására jutott, hogy a rendőr már régebb idő óta viszonyt folytatott Hitry Viktor 42 éves zentai asszonnyal. Nagyszentesivel együtt elment tehát Hitry Viktor házához. Mikor az asszony szeretőjét a csendőrök közt látta, igen megrémült s az őrvezető kérdéseire zavarodottan válaszolt. Erre Hoffmann őrvezető házkutatást tartott, mely meglepő eredménnyel végződött. Találtak ugyanis a csendőrök több véres ruhát s két véres kést is, mikor Nagyszentesit is megmotozták, az ő zsebkésén is vérnymok voltak láthatók. Ezek alapján Madary rendőrkapitány, ki ekkor már szintén részt vett a nyomozásban, a két gyilkost letartóztatta.

Nagyszentesi és szeretője a bizonyítékok dacára tagadják tettüket, de minden körülmény ellenük vall. Így különösen az, hogy a gyilkosság előtt eltávolították az áldozat nyolcz éves kis fiát, nehogy utálatos tettöknek nyoma maradjon. Nagyszentesieknek ugyanis két fiuk van, egyik 15 éves, vidéken nyomdász inas, a másik egész szombatig otthon tartózkodott, de akkor atyja kórházba vitette, nehogy árulója legyen.

UJDONSÁGOK.

Szélhámos nyugdíjas színész.

Aki „gyűjtött” Debreczenben is.

Debreczenben is sok pénzt sarczolt ki a jóhiszemű polgárság zsebéből az az elegáns ur tavaly azon a hazafias czímen, hogy ezekért az „előfizetési összegekért” pompás Kossuth albumot fogunk kapni. Az országosan gyűjtött pénzekben kiadandó hazafias munka tiszta jövedelméből pedig a budapesti Kossuth-mauzoleumban örök mécses fog felállítani.

Csakhamar nyilvánvalóvá lett, hogy a közönség ezuttal is be volt csapva, mint annyi sok hasonló esetben. Az országjáró utazó Körössy Lajos, aki névjegyen is így nevezte magát: „a Nemzeti Színház nyugdíjas tagja, okleveles vívómester.” Körössy Lajos tényleg tagja volt a Nemzeti Színháznak, de még akkor, amikor még ott volt az Opera is, ennek a korában működött a jeles alak, aki a jól megérdemelt művészi nyugalmat szélhámoskodás üzésére használta fel.

Megpumpolta Körössy Lajos csaknem az összes hazafias köröket, amelyek mindig szívesen áldoznak a Kossuth kultuszra. Megsarczolta a bankokat, egyesületeket és egyeseket nagy számban. Így sarczolta, csalta végig az országot a vakmerő ember, aki ellen többféle feljelentést tettek. Vidéken is, Budapesten is. A szélhámos nyugdíjas színész utóbb már belekerült a rendőri lapba is, a mennyiben körözőlevelet adtak ki ellene. Ez sem riasztotta vissza a további üzérkedéstől.

Ujvidéken garázdálkodott a jómadár a napokban. Ujvidéken nehéz helyzete van a magyar színésznek. Ezt a helyzetet szélhámoskodással súlyosítani bűn. Pedig ez tette Körössy Lajos, aki magát ott volt színigazgatónak mutatta be.

Körössy négy nap óta hamisított meghatalmazással járt-keelt a városban s a Kossuth szoborra gyűjtött adományokat. Megpámpolta az egész városházát, a főispántól kezdve egészen az utolsó díjakig, mignem Vecsey kapitánynak feltűnt a hazafi és a Grandhotelben éppen pezsgőzés közben elcsipte.

Kavarodás a rendőrségen.

Szabad e razziát tartani!

Fura állapotok uralkodnak a rendőrségen, aminek oka abban a kicsinyeskedő szellemben rejlik, amely teljesen beleette magát a rendszerbe is. Igazán itt volna az ideje gyökerestől kiirtani ezt a szellemet, mert ennek a város közönsége és a mindenképp felett álló közérdek szokta mindig a kárát vallani. Az eset a következő:

Hetek óta a betörések és lopások egész seregét követték el ismeretlen tettesek. Ez indította arra Mile Pál rendőrfogalmazót, hogy előterjesztést tegyen Jeney Miklós bűnügyi osztályfőnöknek általános razzia tartására. Jeney Miklós csupa udvariasságból értesítette erről Végh Gyula főkapitányt, bár nem köteles erre engedélyt kérni, mert a saját belátása és felelősségére elrendelhetette volna maga is a razziát, sőt azt el is kellett rendelnie. A mi véleményünk szerint részleges razziákat az ügyeletes tisztviselőknek hetenkint többször is kellene tartani.

De erről majd máskor, most térjünk a dologra. A főkapitány a bűnügyi osztály előterjesztésére azt felelte, hogy a razzia tartását nem tartja alkalmasnak, mert ahhoz **200 ember kell legalább is**, hanem majd őszi vásárkor lehet razziát tartani. A főkapitány ezen átiratára a bűnügyi osztály főnöke a részleges razziát elrendelte és annak végrehajtásával az éppen ügyeletes Mile Pál rendőrfogalmazót bízta meg, aki **4 rendőrbiztossal és 8 rendőrrel megtartotta a razziát**, amely fényes eredménnyel végződött. Elfogtak ugyanis éjfélről reggel 7 óráig 59 férfit és 2 nőt, ezek közt **30 többszörösen büntetett betörő, zsebmetező, tolvaj és csavargó**, akiknek elfogatása éppen a most kezdődő nagy vásár előtt mindenképpen helyes, okos és kívánatos volt.

Nos és mi történt? A főkapitány a helyett, hogy megdicsérte volna a bűnügyi osztályt eredményes működésért, a bűnügyi osztály főnökét „engedetlenségért” feljelentette a polgármesternél.

Nagyon különös ez a dolog. A főkapitány nem helyesli, hogy a bűnügyi

**Nagyvásár
alkalmával**

GERŐ E.

férfi-, fiu- és gyermekruha üzletében olcsóbban lehet vásárolni mint bárkinél másutt.

DEBRECZEN, Piacz-u. 47.

a Dreher sörcsarnok és a Hungaria kávéház között.

osztály összefogossa a közveszélyes egyéneket? Vagy a főkapitány a bünyügyi osztály eredményes működését bénítani, gátolni, akadályozni akarja? Vagy elfelejtette már a főkapitány, hogy a bünyügyi osztály hatáskörét annak idején ő állapította meg és a szervezeti szabályzat 80, 81. és 82. szakaszai értelmében a bünyügyi osztály jogosan és kötelességszerűen járt el? Avagy talán a saját magának csinált bünyügyi osztály kezébe letett rendelkezési jogát sajnálja a főkapitány? Akárhogy is van a dolog, ez a kicsinyeskedésre való torzalkodás türehtelen, mert ez a nagy pótdadóval sujtott polgárság bőrre megy. Avagy a csendőr-javaslat kísért megint és azért nem szabadna a bünyügyi osztálynak eredményeket elérni, hogy a rendőrség tehetetlenségére lehessen hivatkozni — megint?

Két veszedelmes betörő letartóztatása.

— Az éjjeli razzianál kerültek hurokra. —

Az éjszaka két híres betörőt tartóztattott le a debreczeni rendőrség. Mindkettőről kiderült, hogy régóta körözött egyének, de kiderült az is, hogy **hónapok óta tartózkodnak Debreczenben** és bizony itt öregedhetek volna meg, mégse kerültek volna kézre a nagy ellenőrzés mellett, pedig bejelentő hivatalunk is van.

Ez a két híres betörő a razzia nélkül nem került volna hurokra.

Az egri betörő.

Néhány hét előtt történt Egerben, hogy **Angyal Sámuel** jómódu cipésmestert kirabolták. A betörő 6 darab százkoronást, 136 korona értékű aranylánczot, ezüst órát, 5 darab gyűrűt lopott el. A gyanu **Vasas László** cipészegédre irányult, aki azonban Egerből megszökött. Keresték mindenfelé, de nem találták.

Végre az éjjel hurokra került. Délben került kihallgatásra **Orosz László** rendőrfogalmazó elé, akinek feltűnt, hogy a 19 éves suhanc többször odakapkod a mellényéhez.

— Mit dugdos? — kérdezte hirtelen, mire a legény elsápadt.

Erre a fogalmazó személyesen megmozta, ami nem várt eredményre vezetett. Hatalmas börtárcza került elő a zsebéből 5 darab száz bankóval, aranyláncz, ezüst óra és 5 aranygyűrű.

Persze nagy feltűnést keltett a dolog, mert a fogházörök is megmozgott az éjjel, de a ravasz betörő, mikor a razzian elfogott egyénekkal sorban állt, a már megmozgott egyikének odaadta a börtárczát, amelyet az később neki visszaadott.

Mikor **Orosz László** a tárczát elvette tőle, a betörő perczekig szólni sem tudott, de aztán bevallotta, hogy Egerben **Angyal Sámuel** kárára a be-

törést ő követte el. Azonnal táviratokat Egerbe, ahonnan megjött a válasz, hogy betörést tényleg ő követte el. Ha a büntetését itt kitöltötte, Egerbe viszik.

Az álkulosos ember.

Mikor a külsőségeken tartotta **Mile Pál** fogalmazó a razziat, sok csavargónak és bünyösnek sikerült idején menekülnie, akiket nem is tudtak mind összefogdosni, mert mindössze is csak 8 rendőr állott rendelkezésre a hajszanál.

Sikerült megugrania a többek közt **Szepesi Mihály** betörőnek is, aki a városba menekült. Reggel 6 óratájt, mikor a razzia már befejezést nyert, feltűnt az alak a Dégenfeld téren. Amint a rendőrök jönni látták, eszeveszetten futni kezdett és a köhánnyások közt egész sereg álkulcsut dobott el. A rendőrök utána vetették magokat és elfogták.

Erről a betörőről kiderült, hogy **már 9 évet töltött a nagyenyedi fegyházban és két hónap óta tartózkodik Debreczenben.**

Tagadja, hogy itt betöréseket követett volna el, de az álkulcsok éppen az ellenkezőre vallanak. **Szepesi Mihály** egyébként bősérményi születésű és állítása szerint Nagylétáról jött Debreczenbe. Jelenleg is bünyügyi eljárás nem ellene folyamatban.

Ki ad többet érte? Az árverés

megkezdődött az ipariskoláért. A kereskedelmi miniszter értesítette a városi tanácsot, hogy Debreczenben iparos középiskolát akar feállítani s egyúttal azt is jelzi, hogy a város is járuljon hozzá az iskola létesítéséhez. Végül tudatja a miniszter, hogy megbízottja: **Mártonffy Márton**, az országos ipartanodák főigazgatója legközelebb ez ügyben a tanácssal tárgyalni fog. Ugyan ilyen magas leiratot kapott több város is. A kegyelmes ur mindegyiket kecsegteti. Mint értesülünk, a miniszter igen szerény feltételeket szab ki: csak csekély 200.000 korona hozzájárulást, ingyen telket, stb. kér. No de van miből, telik a 17 millióból.

— **Ahol olcsóbb lett a hus.** Nem hiába irigykedünk mindig Nagyváradra, de van is miért. Az egyik váradi lapban olvasuk most a következő hirt: „Mig a piacon a szárazság, a népet ért csapások miatt mindegyre drágul a különféle termények ára, ma hirtelenében olcsóbb lett a marhahús. A pusztító aszály előlte a takarmányt, s az istenlátogatta vidékről seregestől hajtják be Nagyváradra a jószágot, amelyet potom áron vesztegetnek, nehogy odahaza éhen keljen elpusztulnia. Így azután a mézarosoknak módjukban állt, hogy olcsó húst, olcsósága mellett is jó húst mérjenek. Nagyváradon a napokban rengeteg vágómarhát vásároltak össze, s ma már a húsát kilonként 72 fillérért árulták, a mi nagy árbeli különbséget jelent, amennyiben a legutóbbi napokig a marhahúst 1 korona 12 fillérért, tehát elég drágán mérték. Hogy a marhahús ára mily rohamosan emelkedett, mutatja az, hogy 1900-ban, amikor már sok panasz hangzott a váradi piac drágasága ellen, 96 fillér volt egy kiló hus ára, s amely hirtelen szökött fel 1 korona 12 fillére most oly váratlanul, sebtiben szállott alá, sőt hihető, hogy a

mostani ár is csökkeni fog.“ Boldog Nagyvárad, bezzeg a nagy állattenyésztő Debreczenben nem lett olcsóbb a hus, pedig rákásra hull a jószág a Hortobágyon.

— **Nagy sertéskivétel Bécsbe.** A földmivvelésügyi kormány táviratban értesítette a város polgármesteri hivatalát, hogy **Magyar Mihály** és **Nagy Jakab** debreczeni sertéskereskedőknek engedélyt adott, hogy 1700 darab sertést szállítsanak Bécsbe.

— **Helyettesítés.** Kovács Kálmán tb-aljegyzőt, ki a rendőrség bünyügyi osztályához van szolgálattételre beosztva, szabadságideje alatt a tanács rendeletére **Tóth Béla** közigazgatási gyakornok fogja helyettesíteni.

— **Hazaszállított halott.** A napokban **Vizaknán** elhunyt **Bónis Andorné** urnő földi maradványait a család hazaszállította Debreczenbe és itt helyezik el a családi sírboltban.

— **Nem jó igazolvány nélkül utazni.** Az éjszakai csavargók társaságában találta a razziat tartó rendőrség **Szücs Lajos** dévaványai lakost. Az ütöttkopott embernél 1805 kor. készpénzt találtak. Azt mondta, hogy paszulyt vásárolni jött Debreczenbe. Igazolni azonban nem tudta magát, amiért beakisérték. A rendőrség távirati megkeresésére megjött a válasz Dévaványáról, hogy **Szücs Lajos** igazat mondott és a pénzt is jogos tulajdona. Erre szabadon bocsátották. Ebből pedig az a tanulság, hogy nem jó igazolvány nélkül utazni.

— **Szegényházban elhalt 48-as honvéd.** Kovács Mihály 18 éves fiatal, erős, szépszáj legény volt, mikor 1848-ban **Kossuth Lajos** szózatára a szabadságharc katonái közé lelkesen fölcsapott. A debreczeni fiu vitézül viselte magát a háboruban, szépen haladt előre, úgy hogy három csillagot varrtak a galléjára. Végigküzdötte az egész szabadságharcot és a világsi gyalázat után, mint őrmester került vissza Debreczenbe, szülővárosába. Öreg napjaira a tehetetlen, hős bajnokot a szegényház fogadta falai közé, hol 74 éves korában elhunyt. Őz bajtársai kísérték ki a szegényházból a temetőbe.

— **Laky Imre könyve.** Laky Imre fővárosi rendőrtisztviselő, ki katonatörténeteivel jó nevet szerzett magának az újabb magyar írók között, lapunk jeles dolgozótársa, kinek érdekes, életől duzzadó, színes, meleg, festői rajzait most közöljük regénycsarnokunkban: „**Rendőri krónikák**“ czim alatt vaskos kötetben elbeszéléseket és rajzokat ad ki ez év november havában. A jelesíró munkáit nem szükséges olvasóink előtt dicsérgetnünk, hiszen s most lapunkban folytatásokban naponként megjelenő munkáiból megismerhetik őt, mint írórt s akkor hisszük, hogy meleg érdeklődéssel fogadják új könyvének híret is. A kötet előfizetési ára 2 kor., bolti ára azonban 3 korona lesz. Szerkesztőségünkben is elfogadunk előfizetéseket.

Kóczé Antal

országos híru cigánykirály az **EMKE** kioszkban naponta teljes zenekarával hangversenyt tart. Kifünő kávéházi italok és pontos kiszolgálásról legjobban gondoskodik

Kiss Adolf
kávés.

— **Szabolcska és a közös armádia.** A poeta református pap, Szabolcska Mihály tudvaleg a temesvári kálomista hívek lelki dolgait igazgatja. Temesvár pedig, mint aféle déli fekvésű város, alaposan meg van rakva katonával. Gyalogság is, lovasasság is, sőt tüzérség is van benne. Persze mind közös hadseregbeli. Atillás honvéd bizony nincs ott egy szál sem. Most a nyár folyamán azután, nagy lévén a halálozás a temesvári katonák között, gyakran akadt református halottja is az armádiának és sűrűn hívták Szabolcskát katona-temetésre. Szabolcska pedig csak temetett, temetett, de a katonák még a fülük botját sem mozgatták meg arra, hogy azért valami díj is járna Szabolcskának, sőt a kocsi díját sem fizették meg. Szabolcska ugyan jó máju ember, mégis végre meguntta ezt a nemfizetéses állapotot s kapta magát és levelet írt a hadtestparancsnokságnak, az ő jogos kövelelése irányában. A parancsnokság azonban nem volt a követelés dolgában Szabolcskával hasonló nézetben s ezt a véleményét nem is késett kifejezni a költő pap előtt, kinek szemére vetette, hogy a stólán fölül akar szedni díjazást. Erre azután Szabolcskában felforr a vér, sebtiben leült az íróasztalához s a hadtestparancsnokságnak megírta válaszáat. Hogy mi volt, mi nem volt benne ebben a levélben, azt hosszadalmas is, felesleges is volna reprodukálnunk szösz szerint. Egyik passzusát azonban eláruljuk, mely betűről-betűre így hangzott:

— Én eltemetem szívesen a egész közös armádiát, azonban legalább a kocsidi jamat fizessék ki...

— **Párisból Debreczenig csavargott.** Az éjjeli razzia alkalmával a légszeszgyár mellett tanyázó bizalmatlan külsejű csavargókkal együtt vitték be a bűnügyi osztályhoz Weiser Ágostont is, kinek munkakönyvéből kitűnt, hogy Párisban született 1869-ben. Ott gyári munkás volt és már néhány éve jött Magyarországra. Debreczenben hetek óta foglalkozás nélkül csavargó. A francia csavargó beszél az anyanyelvén kívül németül, olaszul, horvátul, sőt megtanult magyarul és cigány nyelven is. Hazatolonczolják Párisba.

— **Segély a főiskolai könyvtárnak.** A múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége hatásköre alá tartozó múzeumok, könyvtárak és közgyűjtemények gyarapítására és rendezésére a közoktatásügyi miniszter az 1904. évi állami javadalomból negyvennyolcezer koronát utalványozott. Ez összegből a debreczeni ev. ref. főiskola könyvtára 800 korona szegényes segélyben részesül.

— **Elhalt színész.** Zilahi Gyula, az debreczeni színigazgató szomorú hírről értesít bennünket. Társulatának igen tehetséges, kiváló fiatal jellemszínésze, Szadai Ferencz 26 korában tifuszban meghalt. A fiatal színészt Aradon mindengi szerette s fejlődő tehetségét páratlan szorgalmával még igen szépen fejlesztette volna és bizonyára Debreczen színházjáró közönsége is hamar kegyébe fogadta volna őt.

— **Meghaltak.** Kupez Mihályné Nagy Julianna ev. ref. 79 éves, Zyznómírski Péter gör. kath. 57 éves gazdasági cseléd, Szabó Andrásné Bagdacs Mária ev. ref. 31 éves, Nagy Mária ev. ref. szegényházi ápoló, öz. Szűcs Jánosné Alóczki Mária gör. kath. 76 éves magánzónő, öz. Fiátkovics Jánosné Prekerszt Anna r. kath. 74 éves magánzónő, Szabó Lajos ev. ref. 46 éves kisbirtokos, Kis István ev. ref. 54 éves alkusz, Takács József ev. ref. 58 éves cipész mester, Szőke Gábor ev. ref. 9 hónapos csecsemő.

— **Elfogott vasuti tolvaj.** Az éjszakai razzia alkalmával került hurokra Gorzsa István rég keresett betörő, a vasuti állomások állandó fosztogatója. Hónapok óta kereste a rendőrség, de nem tudta elcsipni. Az éjjel az igazak álmát aludta, mikor a rendőrség rajtütött és Mile Pál fogalmazó letartóztatta. Már egyszer 2 évi fegyházat ült a lipótvári fegyintézetben és dicsekedve emlegette, hogy 150 koronát keresett ott. Az a kívánsága, hogy oda visszakerüljön.

— **Nyilvános elszámolás.** Az asztalos segédekből alakult műkedvelő társaság előadásán felülfizettek a következők: Kovács Sándor 14 kor., Fuch János, N. N., Kalászi Kálmán 10—10 kor., Bálint József 8 kor., Burai István 7 kor., Kovács Béla, Bagosi Kálmán, Vochler János, Jancsó Testvérek, Kovács János, Balla Lajos 6—6 kor., Molnár Ferencz 5 kor., Kerégyártó István, Kovács József, Batori Gábor, Blatner Kálmán, Szabó Endre, Zöld László, Blaskovics Mihály, Oláh Sándor, Sinkovics Sándor, Kocsis Imre 4—4 kor., Győri István Erőmhályfalva, Vági Izsó, Galamb Sándor 3—3 kor., Kalapács Gáspár, Szabó István, Kutran Miklós, Rajzó Miklós, Goldstein Gyula, Weisz Gyula, Horváth Imre, Jakab Gyula, Czech József, öz. Bánóczy Lajosné 2—2 kor., Horovics Zsigmond 2 kor. 62 fil., Sümegei Béla, Gyapai András, Sterberg Gyula 1—1 kor., Polgári István, Nagy Gyula 1 kor. 40 fil., Szűcs Sándor, N. N., Oláh István, Srajberaj József, Tökés István, Vekerdí Lajos 40—40 fil., melyért ezuton mond köszönetet a rendezőség nevében Volyta Géza, elnök.

— **Villamos színház a vásártéren.** A vásártéren külön e czélra épített, kényelemmel felszerelt csarnokban villanyvilágítás mellett gyönyörködhet most a debreczeni közönség Lifka Ernsztné villamos mozgófénykép színházában. A képek, amelyek egész kis mesét beszélnek el, a legtökéletesebbek; gyönyörűek, tiszták s felette változatosak. Mozgó fényképekben ilyen tiszta és érdekes képeket ritkán láthat a közönség. Az előadásokat mindig nagy közönség nézi, a mit az érdekes műsor és a szép kivitel meg is érdemel. Naponta három előadás szokott lenni, este 7, 8 és 9 órákor. A helyárak olcsóak. A ki kellemes órát akar magának szerezni, jól teszi, ha megtekinti a Lifka Ernsztné villamos mozgófénykép színházát. Ma este teljesen új műsor.

x 1000 drb. „King” **ozigaretta hüvely 1 frt.** „King” parafával 1'80, Egyiptomi különlegesség „King” 1'20, valódi „Pharao” 1'50. Kapható kizárólag Mentze Henrik újdonságok áruházában.

— **A piac lozólemben helyén** egy üzlethelyiség kiadó. Hol? megtudható a kiadóhivatalban.

x **Fenyőháza** fürdő mai számunkban megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

TÁVIRATOK.

Orosz-Japán háború.

Az egész világ izgalommal várja Mandzsuriában történő eseményekről érkező híreket. Port-Artur el fog esni pár nap alatt, ebbe már az oroszok is beletörődtek valahogy.

Nagyobb események várhatók azonban Mukden és Liáojiang körül, a hol Kuropatkiu 120.000 főnyi seregét három oldalról körülzárták a japánok és ha az előjelek nem csalnak: **el akarják fogni az egész orosz haderőt.**

Az újabb eseményekről az alábbi távirataink érkeztek:

Orosz hajók szökése Port Arturból.

London, augusztus 11. Mint a Reuter-ügynökség jelenti Csifuból 11-ről reggeli 8 óra 20 perczkor: Az 5 óra 30 perczkor reggel ideérkezett orosz torpedónaszádromboló kapitánya jelenti, hogy **hat orosz hadihajó, négy cirkáló és a torpedónaszádok fele elmenekült Port-Arturból.** A torpedónaszádromboló Port-Arturt tizediken este hagyta el és öt utasa volt, akik azt jelentik, hogy az oroszokat üldözik a japánok és **tengeri útközvet várható a nyílt Oceánon.** A Reuter-ügynökségnek azt jelenti Tokióból mai kelettel, hogy az orosz hajóhad szerdán jött ki Port-Arturból. Kemény útközvet keletkezett, amelynek eredményét még nem ismerik. A Retvizán és Pobjeda nevű csatahajókat ma reggel Port-Arturon kívül látták.

Az elsüllyesztett japán gőzös.

Pétervár, augusztus 11. Mint a Novoje Vremja jelenti Vladivosztozkából 10-éről: A kobozmányi bíróság kijelentette, hogy a július 16-én éjjel elsüllyesztett Thea nevű gőzös rakományostól törvényes kobozmány volt. A gőzöst egy japán társulat márczius 25 ike óta bérelte ki kilencz hónapra s a japán kikötők között közlekedett és az összes japán kereskedelmi hajóknak nyújtott előnyöket élvezte. Ezzel azonban egyszersmind semleges jellegét is elvesztette. A halból álló rakomány ellenséges tulajdon volt.

Tengeri csata Port Arturnál.

London, augusztus 11. A japánoknak a tengerparton felállított ütegeinek gyilkos ágyutüze elől a port-arturi kikötőbe szorult orosz hajóhad **kénytelen volt a sik tengerre menekülni,** ahol Togo tengernagy már várta a japán hajóhaddal. Egész nap tartott a tengeri csata, amelynek eredménye még ismeretlen. A csata késő este szakadt félbe, de a japán torpedók a támadást már virradat előtt újra megkezdték. **Az orosz hajókat,** ha menekülni nem tudnak, **felrobbantják.** Több kisebb orosz hajó elsüllyedt.

Talienvánból táviratozzák, hogy a japán torpedózúzó megkezdte a támadást az orosz hajóhad ellen. A csata még tart.

Japán-követ a háborúról.

Brüsszel, augusztus 11. Az itteni japán követ, Kato oda nyilatkozott, hogy a háború első szakasza Port-Artur, Liójiang és Mukden elfoglalásával véget fog érni. Az oroszok kénytelenek lesznek Karlinba visszavonulni és ott kitélelni. A tél alatt a japánok megerősítik Mandzsuriát. Az oroszok csak a jövő év tavaszán támadhatnak újra, ha ugyan kedvük tartja. Ezt az időt a japánok tisztességes békekötésre fogják felhasználni.

Az oroszok sáncokat építenek.

London, augusztus 11. Az oroszok kétségbeesetten védekeznek. Kajping előtt óriási sziklákból építenek sáncokat. Mukdennél Kurokit nagy orosz sereg tartóztatta fel előnyomulásában, amely folyton újabb és újabb erősi-tést kap.

Plehwe utóda.

Páris, augusztus 11. Murawiew megczáfolja a hírt, hogy ő lenne Plehwe utóda. Az a hír, hogy a császár *Vassikicsikoffot*, a vörös keresztnek Mukdenben működő elnökét akarja kinevezni, aki bekés hajlamu ember. Más forrás szerint pedig a császár kijelentette, hogy most nem ér rá minisztereket kinevezni.

Erdő-égés.

Igló, augusztus 11. A felsőszalóki erdő, mely Berzeviczy-birtok, két napja ég. A kár óriási.

Felfüggesztett munkaszünet.

Budapest, augusztus 11. A ránk következő Szent István király napja szombatra esik. Így tehát augusztus 20. és 21-ikén kettős munkaszünet lenne. A kereskedelmi miniszter erre való tekintettel rendeletet bocsátott ki, mellyel augusztus 21-iki vasárnapi munkaszünetet felfüggesztette, illetve akképpen módosította, hogy délelőtt 12-ig, délután pedig 6 órától nyitva tarthatók az üzletek.

Képviselőválasztás.

Arad, augusztus 11. A megboldogult Vásárhelyi László pécskai kerületében még nem kezdődtek meg a választási mozgalmak. Az a hír, hogy Szalai Mihályt, a „Magyar Estilap” szerkesztőjét az ellenzék jelölte, megfelel a valóságnak, de Szalai a jelölést nem fogadta el. A pécskai kerület évtizedeken át nemzeti párti képviselőt küldött a Házba.

Császka kalocsai érsek meghalt.

Budapest, augusztus 11. Nagy gyász van a magyar katolikus egyháznak: Császka György kalocsai érsek ma délután 5 óra 30 perczkor Budán, uri utcza palotájában meghalt. Már tegnap hülésről panaszkodott s ma, ágyban is maradt. Orvosai déli tizenkét óraker tüdőgyuladást állapítottak meg, amikor még az ősz érsek azonban teljesen magánál volt. Délután 3 óraker esett agóniába s többé nem tért magához. Négy óraker feladták neki az utolsó kenetet is és 5 óra 30 perczkor örökre lezárta jószágos szemét. Utolsó szavait titkárához intézte, akitől aláírásra a sürgős ügyiratokat kérte. Temetése iránt még nem intézkedtek.

REGÉNY-CSARNOK.**Egy rendőr naplójából.**

III.

A nyolcz lánysház lelenche.

Irta: Laky Imre.

15 [Tilos az utánnyomása.]

— Tudta is a szerencsétlen anya, mi csinál, hol teszi le? Talán a Dunábat ugrott?

Magához szorította a gyermeket, csókolgatta piros arczocskáját.

— Szegény kicsikém. Én szegény kis árvám. Nézzétek fiu!

Charlotte naivon kérdezte:

— Hogy is fogjuk hívni a gyereket?

A vad Stefi a szökőkutba mártotta új-ját kaczagva a gyermekfelé fröcscsölt pár csepp vizet:

— Keresztellek téged Gyurkának, a mi kedves Margit barátánk elhalt Gyurka fiának emlékére!

A leányok nem éreztek e tettekben profánságot. A gondolat merészsége megragadta őket, ujjongva táncolták körül a gyermeket tartó Margitot.

Ez csak esőkölt a fiut, szívéhez szorította, miközben egyre dűnyögte:

— Ó, de bolondok is vagytok!

A szokatlan hajnali vidámságra álmos szemekkel, térdigérő háló kabátban, tornyos fehér főkötőben megjelent az udvaron a „mama”.

Szigoru arczczal nézett szét a lányok közt:

— Miért nem alusznak? Hé: Gazdasszony, miért nem alusznak a lányok?

Ezekre azonban nem hatottak ma a komoly hölgy intelméi. Körül ugráltak, forgatták, csókolták petyhüdt ránczos arczát.

— Nézzé, nézzé! Milyen gyönyörű! Milyen kedves! ni hogy nevet!

A komoly hölgy méltóságjeljesen nézett körül. Szigoruan kérdezte.

— Kie e gyermek? Hogy került ide?

— A miénk, a miénk! — hangzott kórusban tiszsz vissza.

Találtak! megtartjuk!

Az aggódni kezdő mama megértette a helyzetet, megnyugodott s kimondta a szentenciát:

— A szakácsné vigye a rendőrségre!
[Folytatjuk.]

Nyilttér.**LUHI ERZSÉBET**

ásványvíz

Bereg megyében szikla tövében fakad és minden idogen elemtől menten kerül a palaczkba. Kiváló hatásu különösen torok, tüdő és gége, ugyszintén a gyomorbántalmak minden nemé ellen.

Kitűnő nyálkaoldószer!

Előkelő orvosok bizonyítványai osodás eredményekről számolnak be.

A Lubi Erzsébet ásványvíz

Kitűnő üdítő ital és borhoz keverve közkedvelt.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és az

Uradalmi ásványvizek bérlőségénél

Szolyván (Bereg megye.)

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

Caak rövid ideig látható
»» a Széna vásártéren »»
Winter Vilmos
boncztoni múzeuma.

A múzeum néhány száz életnagyságu alakot és különféle, a leghiresebb tanárok által készítettett praeparatumot tartalmaz.

NÉGY SZAKASZ:

1. Embriologia. 2. Szülészeti ábrázolások. 3. Operációk. 4. Syphilis betegségek.

Anatomiai-osztály csak felnőtteknek.

A múzeum délelőtt 9 óráfól este 10 óráig van nyitva.

Azonnali belépésre keresünk ügyes megbízható varrógép ügynököket magas jutalék, esetleg fiksz fizetés mellett.

Rozenberg és Hammer
varrógép üzlete.

Itt először!

Itt először!

Csak néhány napig látható!

Debreczenben a vásártéren külön e czélra épített és a legnagyobb kényelemmel felszerelt csarnokban. Az első és legnagyobb ilyenmü hazai vállalat saját vilnyvilágítási teleppel 20 lóerejü gőz dynamo locomobillal.

Lifka-féle ideál

ELECTRO BIOSCOP

(Villamos mozgófényképek)

SZINHÁZ

élő sensatiós mutatványoknak a legnagyobb tökéletességben. Mindenütt a legnagyobb siker mellett bemutatott, Kitüntetve számos országos kiállításon. Életnagyságu! Közvetlen az életből véve természet utáni felvételek reprodukálása által a gyönyörű szcenák, aktualitások, látványosságok, drámák, regék, bikaviadatok, harezi események, humoristikus történetek, illúziók stb. 300 számból áll az összes műsorozat!! Csak újdonságok kerülnek színpadra.

Felhivom a n. é. közönség b. figyelmét e szenzációs új műsorra.

Műsor: F. hó 12-től 13-ig. 1. Rémtettek Maczedoniában. Dynamit merénylet az Express vonat ellen. 2. Fregoli az átváltozó művész. 3. Brüsszel látkepe (Belgium) felvéve a robogó gyorsvonatról. 4. A csoda tyuk (Eredeti). 5. Ütközet a Jalu folyónál. 6. A híres „Cako Valk” tánczolja Miss Devere és Mister Johnson által. 7. Drahnem a híres párisi komikus a közönséget köszönti. 8. Delhi Durbár, indiai alkirály kíséretével. VII. Edvárd király előtt tiszteleg a koronázáskor (Szenzációs.) 9. Az első szivar következményei egy francia realistánál. 10. A két legnagyobb orosz hadihajó veresége a japánoktól Tien Csinnél. (Legujabb.) 11. A medve és az őrszem. (Tréfás.) 12. Vonatok átfutása, a központi pályaudvaron, Berlinben (Eredeti.) 13. A póruljárt Reservista. (Tréfás.) 14. Pillangó változatok, a legujabb szines vetítésekkel. (Magyarországon először.)

Minden 2-ik nap új műsor!! Naponta 3 nagy előadás. Hétköznap este 7, 8 és 9 óraker. Vasárnap délután 4 órától minden órában. Minden kedden és csütörtökön **este 9 óraker** előadás csak urak részére igen érdekfeszítő látványosság!! Külön előadások előzetes bejelentés mellett. **Helyárak:** Zártszék 40 kr., I. hely 30 k., II. hely 20 kr., III. hely 15 kr. Gyermeknek 10 éven alul az első 3 helyen a félárt fizetik. III. hely 10 kr. Katonák és gyermekek a III. helyen 10 kr.

Távol állván vásári reklámoktól, csak azt az egyet vagyok bátor megjegyzeni, hogy Electro-Bioskop színházam a mai kor magaslatán áll, ennél fogva kérem az itteni n. é. közönséget a minél számosabb látogatásával pártolni!!

Lifka Ernesztin
tulajdonosnő.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Elköltözés miatt eladó 4 szoba és konyha, finom alig használt berendezése. Czim a kiadóban.

Két szép, teljesen új íróasztal olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Egy jó karban levő zongora jutányosan eladó. Baross-utca 10.

Legolcsóbb biztosító. Egy egész család életbiztosítását nem az „Adria”, sem a „Gresham” irodája, de **Gondy és Egyéy fényir-dája** eszközli. Egy egyszerű díj lefizetése mellett adnak egy sikerült, családi csoportképet. A szülők nagy aggodalma ellévén háritva, nyugodtan láthatnak napi teendő-jük után, mi magában fél életbiztosítás.

Rákóczirol és Kuruczokról című füzet 20 fillér leszállított árban kapható a kiadóhivatalban.

Építkezésből kimaradt 2 pár vasajtó olcsón eladó Nemzetőr-utca 1. sz. a.

Eladó birtok és szeszgyár. Egy 1200 katasztrális hold kiterjedésű, kitűnő minőségű birtok, melyen a legjobb karban levő gazdasági épületeken kívül egy mezőgazdasági szeszgyár van, évi 2000 hektoliter termelés és hektoliterenként 10 korona refactióval, 50 katasztrális hold dohánytermelési engedéllyel eladó. — Hol és kivel lehet értekezni? megmondja a kiadóhivatal.

Külön bejáratu, csinosan butorozott szoba egy vagy két ur részére kiadó Nemzetőr-utca 1. sz. a.

Debreczeni első elektrotechnikai vállalat távbeszélő és távjelző berendezésekre, villamhárítók, villamvilágítás és erő átvitelre, villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, vizállás-mérők. Elvállal mindennemű az elektrotechnika szakába vágó berendezéseket és javításokat **Földvári L.** Kossuth-utca 1. szám az udvarban. — Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, physikai készülékek és telepek raktára.

A volt Vadász Emil féle szálló telep 600 négyszögöles, parcellánként eladó. Értekezhetni Szedlak Józseffel az Átkosföldi szálló telepen. Telefon szám 192.

Tanuló felvétetik lakatos és diszmű fényező iparosnál Debreczen, Piacz-utca 83.

24 kr. 1 liter saját termésű sámsoni kerti bor Király Imre vendéglőjében Rákóczy-utca 16.

47 hold tekete föld tanyával, homokkert mellett 6 holdas hizláló eladó. Czim a kiadóban.

Eladó egy kis könnyű kivágott oldalú szekér egy vagy két ló után, két kocsi ülésel és két lóra való szerszámmal, egy jó ócska kapu és szóró rosta. Értekezhetni Eötvös-utca 4. sz. a. tulajdonosnál.

Fiatal segéd felvétetik Gerstner Kálmán fűszerkereskedésében Debreczen, Széchényi-utca.

A legnagyobb vállalat a látványosságban, össze nem tévesztendő hasonló utánzatokkal

Saját felvétel és saját vetítógép. Először látható: Debreczenben, a Vásártéren csak pár napig **mindennap a**

BIOSKOP

egy javított és kitűnően átdolgozott
Kinematográf.

E készülék Párisban az -1900. évben a Grand Prix-vel lett kitüntetve. 500 lámpafénynyel. 6 ivilámpával van kivilágítva; e vállalat 5 hónapig Berlinben, 6 hónapig Triesztben, 6 hónapig Grácban, 6 hónapig Budapestben stb. nagyobb városban óriási feltűnést keltett. Allandó szerződése Budapestben. Naponta új képek az orosz-japán háborúból. Helyárak: Zártszék 80 fill., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 30 fill. Iskolák és egyletek tömeges megjelenései tekintetbe vétetnek és kedvező belépti-díjban részesülnek. Előadások naponta este 7, 8, 9 órakor. Vasárnap- és ünnepnap 3 órától óránként. Villanyvilágítás saját 20 lóerejű gőzgépével.

Műsor:

Augusztus 12. 1. XIII. Leo pápa a Vatikánban. 2. Amerikai gyorsvonat. 3. Hazatérés a legelőről. 4. A becsapott férj. 5. Szerelmes és a bűvész. 6. Hamis szobaleány. 7. New-York kávéház egése Londonban. 8. Sevillai bikaviadal. 9. Meglepetve. 10. Egy utazó művészu. 11. Nyugtalan lakók. 12. Brahmüne királynő. 13. A szemtelen légy. 14. A kérelhetetlen vendég.

Napi műsor végén minden nap az orosz-japán háborúból két képlet lesz bemutatva.

Minden hétfőn és pénteken este 9 órakor előadás csak urak részére. Ezen előadáson Dojen tanár operáció műtétei lesznek bemutatva és ezen az előadáson csakis felnőtt férfiak vehetnek részt, mérsékeltlen felemelt helyárakkal.

A kinematográf egy fonográffal van összekapcsolva, mely a leghíresebb énekesek és énekesnők dalait és híres komikusok kupléit adja elő. Ezen élő mozgófényképek a közönség legnagyobb érdeklődését és figyelmét kéremlik.

Miután ezen vállalat a legmodernebb stilben ven berendezve és főtőrekvésem a legújabb és legtökéletesebb ujdonságokat hozni, mely ujdonságok a mai napi műsorral bemutattnak. — Számos látogatóst kór

kiváló tisztelettel

Marten György,

tulajdonos.

Naponta friss pergett és darált kávé, válogatott fajkból!

Ujjonnan berendezett, friss áruval felszerelt üzletemben előnyös napi árakon szolid kiszolgálás mellett kiváló faj kávé különlegességeimet, cukor, liszt, korpá, só, petroleum s mindenféle fűszerárúimat ajánlom a n. é. közönség szíves figyelmébe. **Friss töltésű ásványvizek.** A fekete tag tejtermékeinek lerakata, tejföl, uradalmi tea-vaj és jégbehűtött aludt tej állandóan kapható. Naponta friss érkező **székely túró.**

Merkli Ferencz,

fűszer- és osemego kereskedésében.
Fűvészkert-utca 14.

Tanuló felvétetik.

Száraz felvágott vargafa 100 kilogramm
1 frt 10 krajczár, házhoz szállítva.

Fenyőháza.

A m. kir. kincstár tulajdonát képező **vizgyógyintézet klimatikus gyógyhely és nyaralótelep,** 10 perzenyre fekszik a Kassa-Oderbergi vasut hasonnevű állomásától, a Vág jobb partján, a Kárpátok »Fátra« nevű hegycsoportjának alján, 450 m.-nyire a tenger színe felett. A telepnek a modern hydrotherapia kivánalmainak megfelelően berendezett, **dr. Saád Andor** kincstári orvos vezetése alatt álló **vizgyógyintézete,** öt kincstári szállodája, **tényes ét-, gyógy-, zene- és játszótérrel, kávéházi helyiségek és tagas verandái vannak.** Az összes helyiségekben villamos világítás. Az épületek mind vízvezetékekkel, az egész telep vízzel öblített szennyvizcsatorna hálózattal van ellátva. A telep északra magas hegyek által védett fekvése miatt enyhe éghajlatu, levegője a körülötte elterülő, nagyterjedésű fenyvesek által tisztítva pormentes és ózondus. A telepről minden irányban jól gondozott kocsis- és gyalogsétautak vezetnek, összesen 22 km. terjedelemmel. Több lawn-tennis és croquet-pálya áll a közönség rendelkezésére; megtekintésére érdemes a 22 km. hosszú villamos erdei vasut és az új villamoserőre berendezett műfűrés.

Az idény május hó 15-től október 31-ig terjed, a szállodák azonban, valamint a helyben levő posta-távirdahivatal egész éven át nyitva vannak.

Az előkelő kényelemmel berendezett **szobák ára** a fődény alatt [jul. és aug. hó] **2-6 korona.** Teljes ellátás [pensió] még pedig reggeli, ebéd, öt tál étel s vacsora két tál étel **4 kor. 60 fill.** [Egyszerűbb ellátás **3 kor.** Tabled'hote öt fogással szemlényenként **2 kor. 60 fill.,** külön asztalnál terítve **3 kor.**

Az elő és utódény alatt a szobák ára legalább 7 napig tartózkodó vendégek számára 50% -al olcsóbb. Ugyanekkor teljes ellátás **2 koronától** fölfelé kapható.

A telepen 22 magánvilla van, melyek egyné melyikében családi lakások konyhával is bérelhetők. Nyaraló-teleket olcsó árért a m. kir. kincstár ad el. Prospektust küld, felvilágosításokkal szívesen szolgál.

Jáhn Nándor,

kincstári bérlo.

Konyári Sóstó fürdő

megnyilt május hó 1-én.

Gyógyítja a körvély kórt s annak következményeit, u. m. csontszut-csontvelőlob, összezsugorodott izület stb. mindennemű köszvényes, csuzos bántalmakat, bármiféle borbajokat, továbbá sápkór, máj, lép, vese és belső dagana-tokat, különösen női és férfi bajokra legkitűnőbb hatású.

Fürdő orvos: **Dr. Móricz Ernő** pocsaji tb. járás orvos.

Kifogástalan tiszta fürdők, jól berendezett lakások, előkelő vendéglők (kitűnő ételek és tisztán kezelt italok személyes felügyeletünk alatt allanak) és a mi fő, melyen leszállított árak mellett, rendkívül figyelmes kiszolgálásban részesülnek a t. fürdővendégek.

Vasuti állomás: Hosszupályi, Debreczen-N.-Létai vonalon. Posta és táviró állomás helyben. Minden vonat érkezésnél kocsik állanak rendelkezésre.

Tisztelettel

a Konyári Sóstó fürdő
igazgatósága.